

Magt er hos Kongen. Den dømmende Magt er hos Domstolene. § 5 siger: Kongen skal høre til den evangelisk-lutheriske Kirke. § 79 siger: Ingen kan paa Grund af sin Troesbeholdelse berøves Afgangen til den fulde Nyheds af borgerlige og politiske Rettigheder, eller undbrage sig Opfyldelsen af nogen almindelig Borgerpligt. Der skjelnes mellem tre constitutionelle Myndigheder: den lovgivende, udøvende og dømmende Magt; og kun for een af dem er der fastsat Religionsvang: Kongen skal høre til et bestemt Religionsfællesskab; af ingen Anden fordres dette. Der maatte da være andre Grunde; saadanne kunde søges i Dommerens særegne Stilling, som kunde gjøre det urigtigt, at denne Plads beklædtes af andre end dem, der hørte til den lutheriske Kirke. Ved at gaae tilbage til Forhandlingerne paa den grundlovgivende Rigsdag vil man finde, at Flere have udtalt sig om dette Forhold, saaledes Orsted og Winsten. Det var især den første, som udtalte sig tvivlende med Hensyn til Religionsfriheden, navnlig hittede han Frygt for den Indflydelse, Catholicerne mulig kunde faae, mindre for Søderne; men han udtalte sig dog om det Stødende, der vilde være i, at en Søde skulde beklæde Dommerædet og modtage Eden af en Christen. Winsten gav efter min Mening den rigtige Fortolkning af den eneste Begrænsning, der kunde være for afvigende Troesbeholderes Afgang til politiske Rettigheder, idet han foreslog et Amendement, saaledes lydende: „Alle de politiske Rettigheder undtagen dem, der have særlige Forpligtelser til Folketirken.“ Jeg har stillet mig selv det Spørgsmaal: Har Dommerstanden saadanne Forpligtelser mod Folketirken? Jeg kan ikke indsee, at noget Saadant er Tilfældet. Jeg seer ikke, at der gives en saadan religiøs Glorie, hvormed denne Stand skulde være omgivet, at der skulde være noget mere Stødende i at see Søderne beklæde Dommerædet end at see dem her i den lovgivende Forsamling. Men naar vi nu komme til det særlige Spørgsmaal om Eden, som vi jo vide saa ofte spiller en Rolle i disse Forhold, kan jeg for det Første ikke, navnlig fra et Christeligt Standpunkt — og jeg troer i saa Henseende at have christne Theologer paa min Side —

indsee, at Christne vel skulde kunne modtage Ed af Søder og anderledes Troende, og disse nære Høitagtelse for Eden og holde deres Ed, men at derimod de Christne, naar Ed affordres dem af anderledes Troende, da ikke skulde kunne indsee Edens Betydning og Hellighed ligesaa godt som anderledes Troende, det vilde jeg have fundet noget Fornærmeligt i. Jeg troer, at Edens Betydning ligger i den Agtelse, som den Sværgende har for den, og ikke i den lille Formaningstale, der oplæses for ham, førend Eden aflægges. Eden for Domstolene er ikke nogen religiøs Handling; det er en civil, og den Ed, som vi her aflægge efterat være valgte til Medlemmer af den lovgivende Forsamling, og den militaire Ed, som Soldaterne aflægge, har efter min Mening ligesaa stor Betydning som den Ed, der aflægges ved Vidneforklaringer; det er begge hellige, men det er ikke religiøse Handlinger. Man seer ogsaa, at foruden de to Talere, som jeg har nævnt, der hittede sig paa den grundlovgivende Rigsforsamling, fremkom der fra det daværende Medlem for Præstø Amts Afdeling, nuværende Biskop Grundtvig, en meget bestemt Udtalelse i denne Retning. Jeg skal ikke her gjentage de smukke Ord, som han udtalte ligeoverfor Søderne, som han positivt fremhævede; men han fremsatte den almindelige Ytring, at han troede, at alle de Undersaatter i Landet, der virkelig fik fuld Frihed, vilde være gode Undersaatter; han kunde have Betænkelighed ved at lade Thyflere og andre Nationaliteter faae Afgang til alle borgerlige og politiske Rettigheder, men han troede, at det vilde være uberettiget, naar man lod Troesbeholdelsen have nogen som helst Indflydelse i saa Henseende. Efter altsaa at have taget Hensyn til denne Betragtning om, hvad der var foresat paa den grundlovgivende Rigsforsamling, søgte jeg ogsaa at staa mig Oplysning om, hvorledes Forholdene vare i Udlandet, fordi jeg troede, at jeg selv som Søde meget let kunde bedømme denne Sag partiisk, og derfor var det mig magtpaaliggende at see hen til, hvorledes Forholdet var i andre Lande. Jeg henvendte mig da til det rigtignok catholiciske, men ganske sikkert i religiøs og andre Henseender meget frie Frankrig, og det er meget